

Uudistunut kulttuuriaineistolaki – Mikä Suomessa säilyy?

*Televisio- ja radio-ohjelmien sekä elokuvien
arkistointi*

*Lasse Vihonen / Kansallinen audiovisuaalinen
arkisto*

Tieteiden talo 19.5.2008

Laki kulttuuriaineistojen tallettamisesta ja säilyttämisestä eli kulttuuriaineistolaki

- *Uusi kulttuuriaineistolaki tuli voimaan 1.1.2008*
- *Se korvasi entisen vapaakappalelain ja lain elokuvien arkistoinnista*
- *Uusi laki sisältää lähes sellaisenaan "vanhan" elokuvien arkistointilain (576/1984) määräykset*
- *Elokuvien arkistointikäytännöt säilyvät ennallaan*
- *Uusina aineistoina lain piiriin tulivat verkkoaineistojen ohella televisio- ja radio-ohjelmat*
- *Lain mukaan televisio- ja radio-ohjelmien arkistoinnista vastaa 1.1.2008 alkaen Kansallinen audiovisuaalinen arkisto eli entinen Suomen elokuva-arkisto*

Televisio- ja radioarkistointi käytännössä

- *Kultturiaineistolaki sisältää kaksi periaatetta:*
- *Kansallisen audiovisuaalisen arkiston (KAVA) on tehtävänä on tallentaa suoraan lähetyksistä edustava ja monipuolinen näyte televisio- ja radio-ohjelmistoja*
- *Tallennusta varten rakennetaan suuri digitaalinen arkistojärjestelmä, jonka ylläpidosta vastaa Tieteen tietotekniikkakeskus - CSC*
- *Kotimaisten tuottajien on talletettava teosluonteiset televisio- ja radio-ohjelmat alkuperäisellä tai sitä vastaavalla laadulla KAVA:aan tai sen hyväksymään muuhun säilytystilaan, esim. YLE:een*

Teosluonteiset ohjelmat

- *Laki määrittelee teosluonteiseksi "ohjelman, joka on näytelmäteos, dokumentaarinen teos, audiovisuaalinen taideteos taikka joka perustuu kirjalliseen teokseen, sävellysteokseen tai erityistä taustatutkimusta edellyttävään tai muuhun alkuperäiskäsikirjoitukseen"*
- *Lakiesityksen perusteluihin on kirjattu täsmennyksinä televisioelokuvat ja teatteriohjelmat, draamaan perustuvat sarjaohjelmat, sketsiohjelmat, televisio- ja radiodokumentit, ajankohtaisohjelmien reportaasi-osuudet, opetusohjelmat sekä kuunnelmat ja muut radiota varten tehdyt ääniteokset sekä konsertti-tallennukset ja muut laajamuotoiset musiikkiohjelmat*

Teosluonteisten ohjelmien arkistointi

- *Teosluonteiset ohjelmat arkistoidaan ainakin alkuvaiheessa pääosin fyysisinä tallenteina*
- *Teosluonteisten ohjelmien arkistointipolitiikka valmistelee KAVA:n sisäinen työryhmä, joka tekee esityksensä asiasta ensi syksyn aikana*
- *Myös lain siirtymäsäännöksissä olevan hävityskiellon vuoksi KAVA:aan tullaan tallettamaan vanhoja, teosluonteisia televisio – ja radio- ohjelmia*
- *Ensimmäisestä suurehkosta talletuksesta neuvotellaan parhaillaan erään tv-tuotantuyhtiön kanssa*
- *Ongelmaksi saattaa kohota varastotilojen riittävyys*

Televisio- ja radio-ohjelmistojen tallennus

- *KAVA:n on tehtävä vuosittain suunnitelma tallennettavista televisio- ja radio-ohjelmistoista*
- *Ensimmäinen virallinen suunnitelma vuodelle 2009*
- *Opetusministeriö vahvistaa suunnitelman*
- *Teknisen suunnittelun lähtökohtana on ollut konsepti, missä tallennetaan kokonaisuudessaan kymmenen televisiokanavan ja kymmenen radiokanavan lähetykset*
- *Kaikista muista televisio- ja radiokanavista tallennetaan viikon mittainen näyte vuosittain*
- *Tutkijoiden kommentteja on kuultu seminaarissa 16.5.08*

Tallennussuunnitelma muuttuu vuosittain

- *Digitaalisen arkistojärjestelmän tarjouspyyntö pohjautuu osittain em. tallennussuunnitelmaan*
- *Konseptin mukaan tapahtuvan "kaappaustoiminnan" kustannukset ovat nyt kohtuullisen hyvin selvillä*
- *Arkistojärjestelmän kaikki kustannuserät ovat tiedossa vasta loppukesän 2008 aikana*
- *Jo nyt on täysin selvää, ettei kaikkia lähetyksiä ei ole mahdollista tallentaa pysyvästi taloudellisista syistä*
- *Lähetyksien määrä on kasvanut räjähdysmäisesti viime vuosien aikana ja kasvu näyttää vain jatkuvan mm. mobiili-tv-lähetysten käynnistymisen myötä*

Kokonaan tallennettavat tv-kanavat

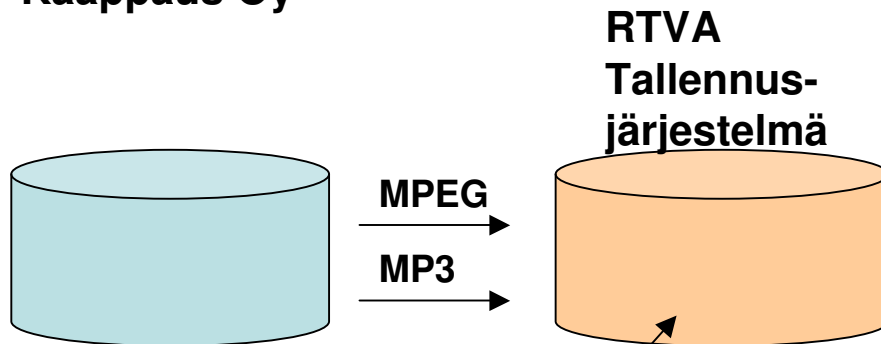
• YLE TV 1	(osuus vrk:n katselusta,	25,5 %
• YLE TV 2	huhtikuu 2008, lähde:	13,5 %
• YLE Teema	Finnpanel Oy)	2,1 %
• YLE FST5		1,2 %
• MTV3		25,9 %
• SubTV		4,6 %
• Nelonen		11,7 %
• JIM		2,5 %
• Urheilukanava		1,4 %
• The Voice		0,7 %
• Yhteensä		89,1 %

Kokonaan tallennettavat radiokanavat

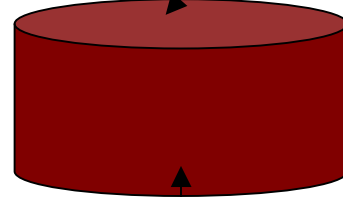
- *YLE Radio Suomi (kanavaosuus* 39 %
- *YLE Radio 1 keskimääräisenä* 7 %
- *YLEX päivänä,* 6 %
- *YLE Radio Vega maaliskuu 2008,* 1 %
- *Radio Nova lähde: KRT)* 10 %
- *SBS Iskelmäradiot* 7 %
- *Radio Rock* 5 %
- *Suomi POP* 5 %
- *NRJ* 3 %
- *Radio Aalto* 2 %
- *Yhteensä* **85 %**

Digitaalinen arkistojärjestelmä

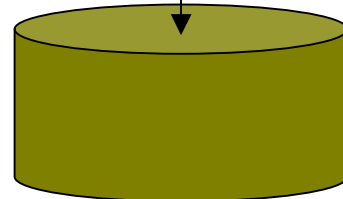
"Kaappaus Oy"

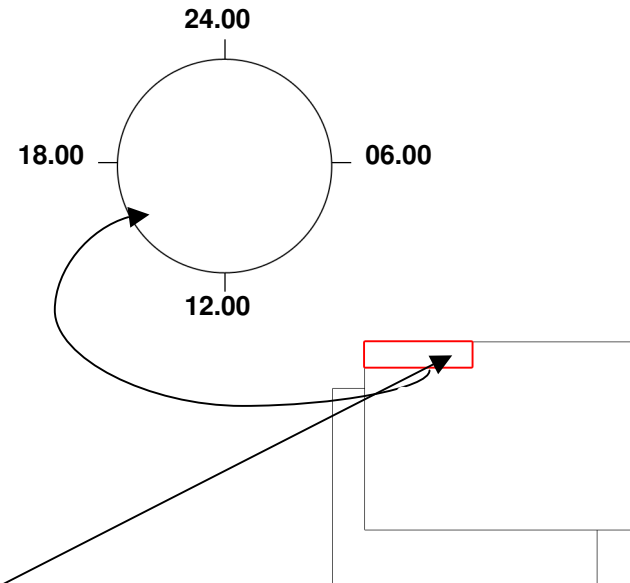
METADATA PALVELIN

HAKUTIETOKANTA

ÄÄNI- JA VIDEOTIEDOSTOT

Arkistojärjestelmän toteutusaikataulu

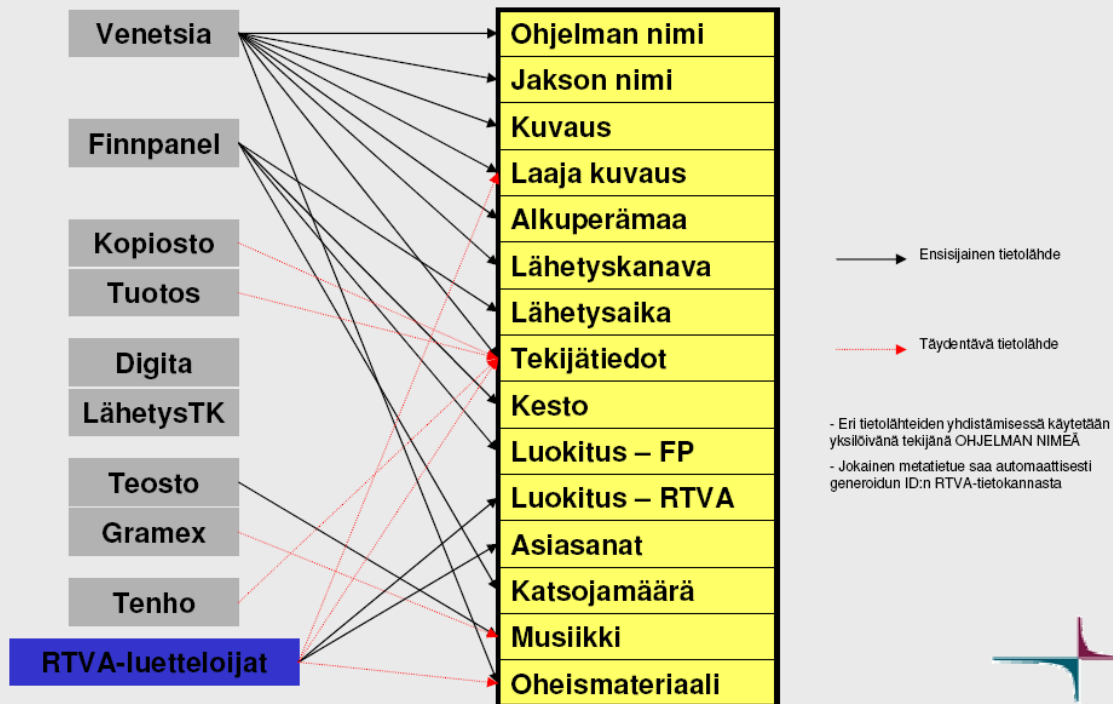
- *KAVA:n ja CSC:n välinen perussopimus 21.1.2008*
- *Kaappaustoimintaa ja metadatan hallintaa koskevat tarjouskilpailut ovat käynnissä, avoin hankintamenettely*
- *Tarjouskilpailut ratkeavat kesäkuun loppuun mennessä*
- *Televisio- ja radiolähetysten sekä niihin liittyvän metadatan testikaappaus alkaa syyskuussa 2008*
- *Arkistojärjestelmä testikäytössä KAVA:ssa keväällä 2009*
- *Suunnitelman mukaan järjestelmä on käytössä KAVA:ssa, vapaakappalekirjastoissa ja Tampereen yliopiston tiedotusopin laitoksella syksyllä 2009*

Metadatan kokoaminen – suuri haaste

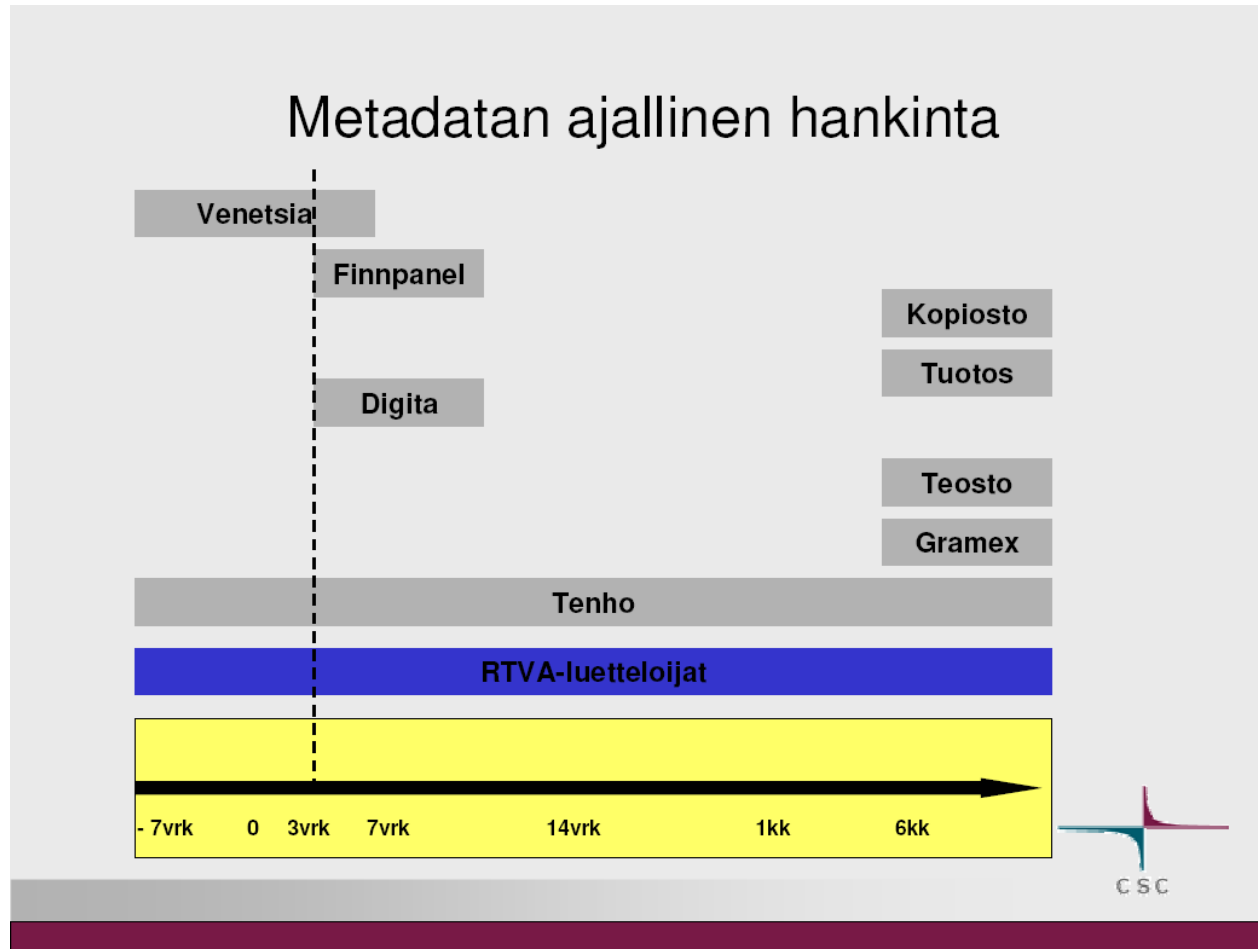
- *Arkistojärjestelmän toteutuksen suurin haaste on ohjelmistoja ja ohjelmia koskevien luettelointitietojen eli metadatan kokoaminen tietokantaan*
- *Kokoamisessa pyritään hyödyntämään olemassa olevia tietoja ja niiden siirtämistä automaattisesti esim. XML-siirtotiedostoina arkistojärjestelmän tietokantaan*
- *Ongelmana monet eri tietolähteet ja tietojen yhteismitattomuus*
- *KAVA:n oma henkilökunta täydentää ohjelmatietoja resurssiensa rajoissa*
- *Metadatan hallintaohjelmiston toteukseen liittyvien tarjouksien viimeinen jättöpäivä on tänään eli 19.5.2008*

Metadatan kerääminen

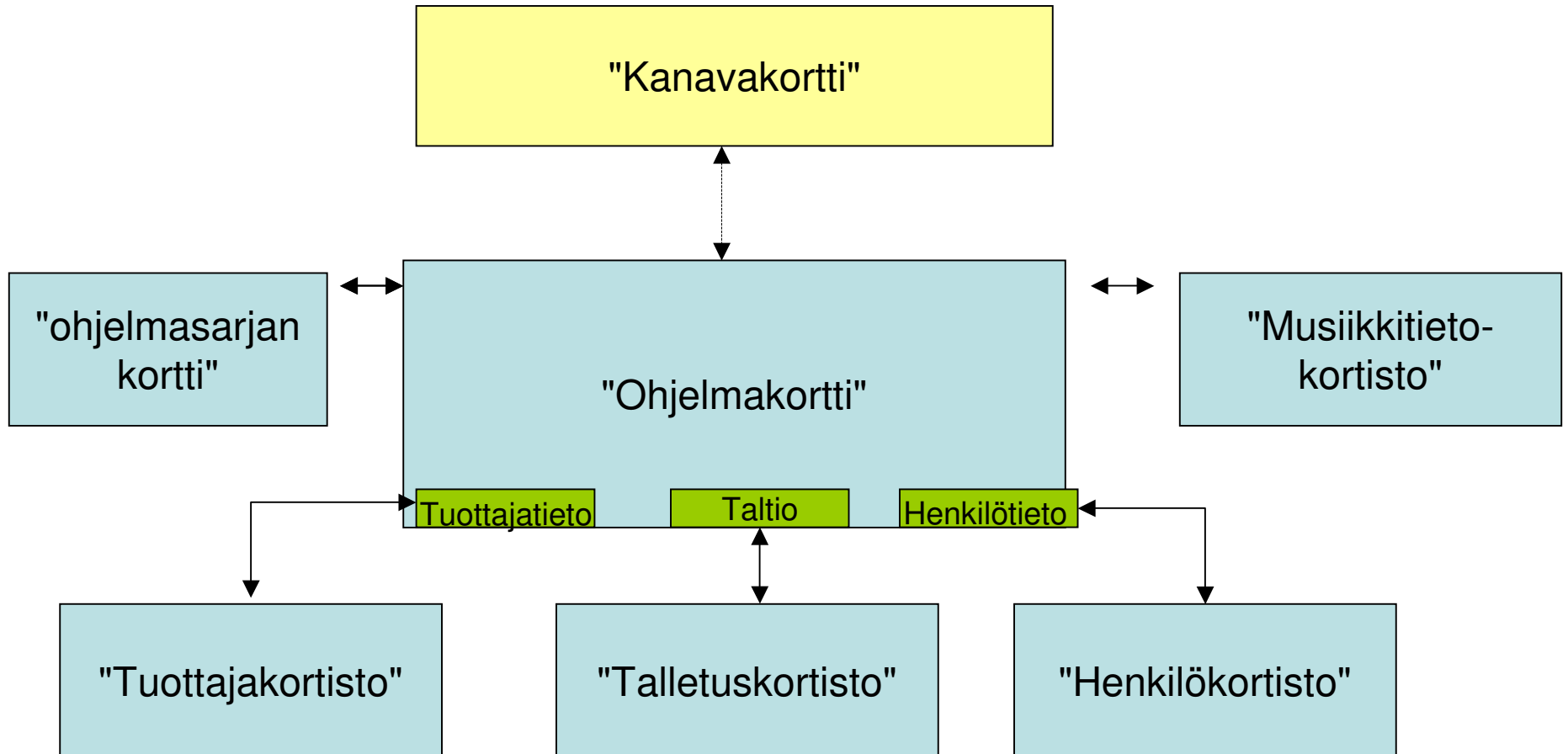
Metadatan kerääminen – TV(valt.kunn.)

Metadatan hankinta ajallisesti

RTVA:n tietorakenne

Kulttuuriaineistolaki sekä televisio- ja radio-ohjelmien arkistointi

- **KIITOS!**